

Création du monde et propriété foncière

בראשית פרק א פסוק א

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:

▪ רש"י בראשית פרק א פסוק א

בראשית - אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל [את] התורה אלא (שמות יב ב) מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו [בה] ישראל, ומה טעם פתח בבראשית, משום (תהלים קיא ו) כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:

בראשית פרק ה

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ:

Genèse, chapitre 1, verset 1

1) *Au commencement, Dieu créa le ciel et la terre*

▪ Commentaire de Rachi

Au commencement: Rabbi Isaac dit: la Torah aurait dû commencer par «*ce mois sera pour vous*» (Exode,12;2) qui est le premier commandement donné à Israël. Pourquoi avoir commencé alors par «*Au commencement*»? C'est en écho au verset «*la force de ses actions, il l'a révélée à son peuple, en lui donnant l'héritage des nations*» (Psaumes,111;6): si les nations disent à Israël «*Vous êtes des voleurs, car vous avez conquis les terres des sept nations*», ils pourront répondre «*Toute la terre appartient à Dieu; c'est lui qui la crée et il la donne à celui qui est droit à ses yeux. Par sa volonté il leur a donné, et par sa volonté il leur a repris pour nous la donner*»

Genèse, chapitre 5, verset 1

1) *Ceci est le livre des générations d'Adam. Le jour où Dieu créa Adam, il le fit à la ressemblance de Dieu.*

Le récit de la création, un fondement dans la croyance en Dieu

בראשית פרק א פסוק א

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:

בראשית ברא אלהים - אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו, שאם יאמרו אומות העולם לסטים אתם שכבשתם לכם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם, כל הארץ של הקב"ה היא, ונתנה לאשר ישר בעיניו, וברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. וזו אגדה בלשון שכתבה רבינו שלמה בפירושו: ויש לשאול בה, כי צורך גדול הוא להתחיל התורה בבראשית ברא אלהים, **כי הוא שורש האמונה**, ושאינו מאמין בזה וחושב שהעולם קדמון, הוא כופר בעיקר ואין לו תורה כלל. והתשובה, מפני שמעשה בראשית סוד עמוק אינו מובן מן המקראות, ולא יודע על בוריו אלא מפי הקבלה עד משה רבינו מפי הגבורה, ויודעיו חייבין להסתיר אותו, לכך אמר רבי יצחק שאין להתחיל התורה צורך בבראשית ברא, והספור במה שנברא ביום ראשון ומה נעשה ביום שני ושאר הימים, והאריכות ביצירת אדם וחיה, וחטאם וענשם, וספור גן עדן וגרוש אדם ממנו, כי כל זה לא יובן בינה שלימה מן הכתובים, וכל שכן ספור דור המבול והפלגה, שאין הצורך בהם גדול, ויספיק לאנשי התורה בלעדי הכתובים האלה, ויאמינו בכלל בנזכר להם בעשרת הדברות (שמות כ יא) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי, ותשאר הידיעה ליחידים שבהם הלכה למשה מסיני עם התורה שבעל פה:

Genèse, chapitre 1, verset 1

1) *Au commencement, Dieu créa le ciel et la terre*

■ **Commentaire de Ramban**

Au commencement : Rabbi Isaac dit: la Torah aurait dû commencer par « *ce mois sera pour vous* » (Exode, 12; 2) qui est le premier commandement sur lequel Israël a été ordonné. Pourquoi avoir commencé alors par « *Au commencement* » ? C'est en échos au verset « *la force de ses actions, il l'a révélée à son peuple, en lui donnant l'héritage des nations* » (Psaumes, 111; 6) : si les nations disent à Israël « Vous êtes des voleurs, car vous avez conquis les terres des sept nations », ils pourront répondre « Toute la terre appartient à Dieu; c'est lui qui la crée et il la donne à celui qui est droit à ses yeux. Par sa volonté il leur a donné, et par sa volonté il leur a repris pour nous la donner ». C'est ainsi que Rabbi Shlomo a rapporté cet enseignement.

Cependant, ce passage pose problème, car il y avait un grand intérêt d'écrire le passage de la création du monde, **car c'est la base de la croyance en Dieu**. Celui qui rejette l'idée de la création et pense que le monde est éternel, rejette l'essentiel et ne possède aucune notion de Torah ! En fait, la création du monde est un grand secret qui n'est compréhensible que par l'enseignement qu'a reçu Moïse de Dieu. Et ceux qui en détiennent l'explication doivent la cacher. C'est pour cela que Rabbi Isaac pose la question du récit de la création, car toute cette histoire est, à première vue, hermétique. Le commandement du chabbat (*six jours tu travailleras et le septième tu te reposeras, à la manière dont Dieu a créé le monde*) aurait suffi pour asseoir la croyance d'un Dieu créateur pour l'ensemble du peuple.

C'est la raison pour laquelle, Rabbi Isaac devait trouver une autre raison au récit de la création.